

Folketingets Trafikudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato : 7. december 2005
J.nr. : 004-000270

Trafikudvalget har i brev af 6. oktober 2005 stillet mig følgende spørgsmål 6 (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare.

./. Svaret vedlægges i 5 eksemplarer.

Spørgsmål 6:

"Ministeren bedes tilsende udvalget en redegørelse for ansvarsfordelingen og kompetencefordelingen mellem

- a) departementet i Transport- og Energiministeriet, Trafikstyrelse, den rådgivende bestyrelse i Banedanmark og direktionen i Banedanmark,
- b) departementet i Transport- og Energiministeriet, Trafikstyrelsen, bestyrelsen i DSB og direktionen i DSB samt
- c) departementet i Transport- og Energiministeriet, Trafikstyrelsen, bestyrelsen i Scandlines og direktionen i Scandlines."

Svar:

Da Trafikudvalget har spurgt til Banedanmark, DSB og Scandlines' relationer til Trafikstyrelsen og Transport- og Energiministeriets departement, har jeg valgt indledningsvist at give en kort beskrivelse af forholdet mellem departementet og Trafikstyrelsen.

1. Over/underordningsforholdet mellem departementet og Trafikstyrelsen

Trafikstyrelsen er oprettet med henblik på at forestå en samlet varetagelse af myndighedsfunktionerne i jernbanesektoren samt bistå Transport- og Energiministeriets departement i forbindelse med den politiske sekretariatsbetjening af departementet.

Relationen mellem styrelsen og departementet har karakter af et over- / underordningsforhold, som er reguleret dels gennem årlige resultatkontrakter og resultatlønskontrakter, dels reguleret ved en delegationsbekendtgørelse (bkg. 694 af 24. juni 2004), hvorved Trafikstyrelsen er bemyndiget til at udøve beføjelser, der i henhold til bl.a. lov om jernbane og lov om færgefart er tillagt transport- og energiministeren.

For så vidt angår relationerne mellem departementet og Trafikstyrelsen som sikkerhedsmyndighed henvises til mit brev af 8. november 2005 til Folketingets Trafikudvalg.

2. Ansvars- og kompetencefordelingen mellem departementet og Banedanmarks bestyrelse og direktion

Banedanmark er en statsvirksomhed, hvor ansvars- og kompetencefordelinger fastlagt i lov om Banedanmark.

Trafikudvalget beder mig redegøre for Banedanmarks rådgivende bestyrelses rolle. Da bestyrelsen den 28. november 2005 blev ansvarshavende suppleres der med oplysninger om den nye kompetencefordeling.

2a. En rådgivende bestyrelse

Den rådgivende bestyrelse i Banedanmark har kunnet spørges til råd eller afgive råd efter eget initiativ, men har ikke haft ledelsesret og -pligt.

2b. En ansvarshavende bestyrelse

Ministeren har i forhold til bestyrelsen fuld instruktionsbeføjelse, som formelt udøves på virksomhedsmøder, hvor transport- og energiministeren også vælger fire medlemmer til bestyrelsen, herunder formand og næstformand. Ministeren kan til enhver tid afsætte de af ministeren valgte medlemmer. Medarbejderne vælger to medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsen varetager den overordnede ledelse af Banedanmark under ansvar over for transport- og energiministeren. Bestyrelsen skal sørge for en forsvarlig organisation af virksomheden. Den træffer beslutning i alle spørgsmål, som er af væsentlig betydning.

Bestyrelsen ansætter og afskediger direktionen. Ved fastlæggelsen af direktionens størrelse, løn og ansættelsesvilkår m.v. skal bestyrelsen overholde finansloven og gældende personale- og bevillingsmæssige forudsætninger m.v.

Direktionen varetager den daglige ledelse af virksomheden.

De nærmere regler for bestyrelsen og direktionens udøvelse af de i lov om Banedanmark tildelte kompetencer vil fremgå af vedtægterne for Banedanmark, som forventes vedtaget på virksomhedsmødet den 19. december 2005, hvor transport- og energiministeren også vil vælge medlemmer til bestyrelsen.

Ministeren fører tilsyn med virksomheden og gør ansvar gældende over for bestyrelsen. Bestyrelsens formand og næstformand er forpligtet til at orientere ministeren om sager af væsentlig betydning. Banedanmark skal på begæring stille enhver oplysning om sin virksomhed til rådighed for ministeren.

Ministeren kan direkte pålægge bestyrelsen at berigtige retsstridige forhold, herunder bevillingsstridige forhold.

3. Kontraktrelationen mellem departementet og Banedanmark

Der er mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark indgået en kontrakt om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006. Kontrakten udgør ikke en kontrakt i aftaleretlig forstand, men udelukkende en formaliseret ramme for udmøntningen af de politisk fastsatte rammer for statsvirksomheden.

Kontrakten fastsætter Banedanmarks opgaver og forpligtelser i forbindelse med statsvirksomhedens drift, fornyelse og vedligeholdelse af statens jernbaneinfrastruktur. Kontrakten regulerer som udgangspunkt kvaliteten af den infrastruktur, som Banedanmark skal stille til rådighed for jernbanevirksomhederne.

4. Samarbejds- og myndighedsrelationen mellem Banedanmark og Trafikstyrelsen

Relationen mellem Trafikstyrelsen og Banedanmark har karakter af dels en myndighedsrelation for så vidt angår Trafikstyrelsens opgaver som sikker-

hedsmyndighed på jernbaneområdet, dels en samarbejdsrelation vedrørende Trafikstyrelsens opgaver i forbindelse med planlægning og projektering af jernbaneinfrastruktur. Endelig samarbejder Banedanmark og Trafikstyrelsen i forbindelse med køreplanlægningen, hvor Banedanmark har ansvaret for at fastlægge den samlede tjenestekøreplan for alle tog.

Myndighedsrelationen på jernbanesikkerhedsområdet er reguleret af lov om jernbane.

Samarbejdsrelationen i forbindelse med planlægning og projektering af infrastruktur baserer sig på, at Trafikstyrelsen har ansvaret for de indledende faser frem til vedtagelse af en anlægslov, medens Banedanmark har ansvaret for etableringen. I anlægsfasen fører Trafikstyrelsen tilsyn.

5. Ansvars- og kompetencefordelingen mellem departementet og DSB's bestyrelse og direktion

DSB er en selvstændig offentlig virksomhed, hvor ansvars- og kompetencefordelingen er fastlagt lov om den selvstændige offentlige virksomhed DSB og om DSB S-tog A/S DSB (lov om DSB).

DSB ledes af en bestyrelse på ni medlemmer, hvoraf transport- og energiministeren vælger seks medlemmer, herunder formand og næstformand. Ministeren kan til enhver tid afsætte de af ministeren valgte medlemmer. Medarbejderne vælger tre medlemmer til bestyrelsen efter reglerne i aktieselskabsloven.

Direktionen varetager den daglige ledelse af DSB.

Hvad angår selskabets ledelse finder aktieselskabslovens kapitel 9 anvendelse for DSB med de ændringer, der følger af lov om DSB.

Investeringer på over 100 mio. kr., som ønskes foretaget af DSB eller datterselskaber heraf, forelægges Folketingets Finansudvalg til godkendelse. Transport- og energiministeren fastsætter rammer for optagelse af lån til driftsformål for DSB og datterselskaber. Rammerne for optagelse af lån til investeringsformål for DSB og datterselskaber heraf fastsættes af ministeren efter godkendelse af Folketingets Finansudvalg.

Transport- og energiministeren udøver i forhold til DSB i overensstemmelse med lov om DSB de beføjelser, der efter aktieselskabslovens kapitel 9 tilkommer generalforsamlingen i et aktieselskab. Transport- og energiministeren fastsætter endvidere DSB's vedtægter.

Herudover har transport- og energiministeren fastsat konkurrenceretlige retningslinier og et regnskabsreglement for virksomheden.

Bestyrelsens formand og næstformand er forpligtet til at orientere transport- og energiministeren om sager af væsentlig betydning. Ministeren fører tilsyn med, at DSB efterlever bestemmelserne i loven, og DSB skal på begæring stille enhver oplysning om sin virksomhed til rådighed for ministeren.

6. Kontraktrelationen mellem departementet og DSB

DSB leverer samfundsbegrundet passagertogtrafik på basis af en forhandlet kontrakt med transport- og energiministeren. Kontrakten beskriver den trafikydelse, som DSB skal levere og den betaling DSB modtager herfor.

Departementet fungerer som kontraktholder og dermed trafikindkøber for den forhandlede trafik på ministerens vegne. Trafikstyrelsen yder rådgivning til departementet.

7. Myndighedsrelationen mellem Trafikstyrelsen og DSB

Trafikstyrelsen er sikkerhedsmyndigheden på jernbaneområdet. Myndighedsudøvelsen er reguleret af lov om jernbane og indebærer bl.a., at Trafikstyrelsen skal udstede tilladelse og sikkerhedscertifikat til DSB som forudsætning for, at DSB må udøve jernbanevirksomhed.

8. Ansvars- og kompetencefordelingen mellem departementet og Scandlines bestyrelse og direktion

Scandlines AG er et tysk indregistreret aktieselskab, som ejes 50 % af Deutsche Bahn AG og 50 % af den danske stat v/ Transport- og Energiministeriet. Ansvars- og kompetencefordelingen mellem aktionærene og selskabet reguleres af den tyske aktieselskabslov. Selskabets daglige ledelse varetages af en direktion på to medlemmer, som ansættes af bestyrelsen.

Bestyrelsen vælges på generalforsamlingen, og består af to medlemmer, der vælges af medarbejderne, to medlemmer, der indstilles af den danske aktionær og to medlemmer, der indstilles af den tyske aktionær.

Aktionærene varetager generelt deres interesser på generalforsamlingen. Her træffer aktionærene beslutning om alle sager, der er eksplicit nævnt i aktieselskabsloven eller i selskabets vedtægter.

Forholdet mellem bestyrelse og direktion reguleres dels af den tyske aktieselskabslov, dels af et bilag til aktionæroverenskomsten mellem den danske stat og Deutsche Bahn AG.

Bestyrelsen ansætter og afskediger medlemmer af direktionen.

Direktionen skal bl.a. rapportere til bestyrelsen og anmode om bestyrelsens tilslutning til visse beslutninger.

9. Myndighedsrelationen mellem Trafikstyrelsen og Scandlines

Scandlines har ingen formelle relationer til Trafikstyrelsen, idet det dog bemærkes, at Scandlines kan vælge at byde på de færgeruter, som Trafikstyrelsen sender i udbud.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen